

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាកលវិទ្យាល័យ អង្គរខេមរា
ANGKOR KHEMARA UNIVERSITY

មហាវិទ្យាល័យ
College
វិទ្យាសាស្ត្របស់អប់រំ
Science Education
សិល្បៈ មនុស្សសាស្ត្រ និងភាសា
Arts, Humanities and Languages

ឯកទេស៖ អក្សរសាស្ត្រខ្មែរ
Specialty: Khmer Literature

មុខវិជ្ជា៖ ភាសាវិទ្យាអនុវត្ត

ប្រធានបទ

“អន្តរាគមន៍បង្កើតន័យរបស់ពាក្យ”

បង្រៀននិងណែនាំដោយ៖ អនុ. មី សុវណ្ណា

រៀបរៀងដោយនិស្សិតថ្នាក់៖ បរិញ្ញាបត្រ

Written by Undergraduate Students

សមាជិករូបមាណ

១/ ឌី ជានី (ស្រី)

២/ ឌី ជីវ័ន្ត (ប្រុស)

៣/ អ៊ុំ វណ្ណា (ស្រី)

**និស្សិតអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ ជំនាន់ទី១៤-១៥ វគ្គទី០១ ឆមាសទី០២
ឆ្នាំទី០៣ សាលាពោធិ៍សាត់**

ឧទ្ទិសកថា

ខ្ញុំសូមឧទ្ទិសស្នាដៃនេះជូនចំពោះ៖

- វិញ្ញាណក្ខន្ធបុព្វបុរសខ្មែរគ្រប់រូបដែលបានធ្វើពលិកម្មគ្រប់បែបយ៉ាងដើម្បីការពារជាតិមាតុភូមិ។
- វិញ្ញាណក្ខន្ធកវី បណ្ឌិត អ្នកនិពន្ធ អ្នកប្រាជ្ញខ្មែរគ្រប់ជំនាន់។ ដែលបានខិតខំថែរក្សាអក្សរសាស្ត្រ ជាតិឱ្យរីកចម្រើនគង់វង្សរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃ។
- វិញ្ញាណក្ខន្ធសម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត ដែលព្រះអង្គបាន បន្សល់ស្នាដៃដ៏វិសេសវិសាល សម្រាប់កូនខ្មែរគ្រប់ជំនាន់នោះគឺ សៀវភៅវចនានុក្រមខ្មែរ។
- វិញ្ញាណក្ខន្ធនៃបុព្វការីជនរបស់ខ្ញុំទាំងអស់។

សូមជួយទ្រទ្រង់វិស័យអក្សរសាស្ត្រជាតិឱ្យកាន់តែរីកចម្រើនជានិច្ចនិរន្តរ៍។

សេចក្តីថ្លែងអំណរអគុណ

ទន្ទឹមនឹងការកើតនូវស្នាដៃឡើងបានជាលទ្ធផលនេះខ្ញុំបាទសូមសម្តែងនូវអំណរគុណជាអនេកប្រការចំពោះ ៖

លោកឪពុក អ្នកម្តាយនៃខ្ញុំទាំងឡាយជាបុព្វបុរសនឹងជាព្រះអរហន្តដ៏ប្រសើររបស់ខ្ញុំបាទដែលលោកបានផ្តល់នៅកំណើត ហើយចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាដោយព្រហ្មវិហារធម៌។ ជានិច្ចកាលលោកតែងតែណែនាំ ចង់ឲ្យក្លាយជាគ្រាប់ពូជដ៏មានតម្លៃមួយ។

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូទាំងអស់តាំងពីថ្នាក់បឋមសិក្សារហូតមកដែលអស់លោកបានបង្ហាត់បង្រៀនឲ្យខ្ញុំបាទនៅទ្រព្យសម្បត្តិដែលមិនអាចកាត់ថ្លៃបានពោលគឺចំណេះវិជ្ជា ព្រមទាំងសីលធម៌ សុដ៏វធម៌ក្នុងសង្គមធ្វើឲ្យ ក្លាយជាធនធានដ៏មានតម្លៃមួយសម្រាប់សង្គមជាតិ។

បណ្ឌិត **លូ ចាន់សុភី** សាកលវិទ្យាធិការ នៃសាកលវិទ្យាល័យអង្គរខេមរា និងគណៈគ្រប់គ្រងនៃសាកលវិទ្យាល័យអង្គរខេមរាទាំងអស់ធ្វើឲ្យខ្ញុំបាទទទួលបានចំណេះដឹងដ៏មានតម្លៃសម្រាប់ជួយខ្លួនឯង គ្រួសារ និងសង្គមជាតិបានមួយចំណែក។

សាស្ត្រាចារ្យក្នុងឯកទេស អក្សរសាស្ត្រខ្មែរនៃសាកលវិទ្យាល័យអង្គរខេមរាទាំងអស់ដែល បានខិតខំប្រឹងប្រែងតម្រេតម្រង់នៅមុខវិជ្ជាទាំងឡាយក្នុងជំនាញអក្សរសាស្ត្រខ្មែរញ៉ាំងឲ្យខ្ញុំបាទ ទទួលនូវចំណេះដឹងយ៉ាងស្រួចស្រាល់លើជំនាញរបស់ខ្ញុំ។ ជាពិសេសសូមអរគុណជាអនេក ចំពោះសាស្ត្រាចារ្យអនុ. **ម៉ី សុវណ្ណ** ដែលបង្រៀនលើមុខវិជ្ជាភាសាវិទ្យាអនុវត្តន៍ដែលបាន ណែនាំកែតម្រូវលើការស្រាវជ្រាវមួយនេះ។

មាតិកា

- I. អន្តរកម្មបង្កើតន័យរបស់ពាក្យ “មេ”----- ទំព័រ១
- II. អន្តរកម្មបង្កើតន័យរបស់ពាក្យ “កូន” ----- ទំព័រ២-៣
- III. អន្តរកម្មបង្កើតន័យរបស់ពាក្យ “ខែ”----- ទំព័រ៣
- IV. អន្តរកម្មបង្កើតន័យរបស់ពាក្យ “ការ” ----- ទំព័រ៤

I. អន្តរកម្មបង្កើតន័យរបស់ពាក្យ “មេ”

+ អន្តរកម្មបង្កើតន័យរបស់ពាក្យ “មេ” ដែលនៅខាងដើមសហបទ៖

- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់សរីរាង្គ៖ មេដៃ, មេជើង, ...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់ច្បាប់៖ មេធាវី, មេធាវីនី, មេប្រយោគ,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់មនុស្ស៖ មេបា, មេបន្ទុក, មេចង្កាន់, មេកង, មេឃុំ, មេភូមិ, មេព្រៃ, មេក្រុម, មេបក្ស...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់ធម្មជាតិ៖ មេខ្យល់, មេទឹក,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់សត្វ៖ មេគោ, មេក្របី, មេជ្រូក, មេឃ្មុំ, មេទា, មេមាន់, មេស៊ីដូង,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់គ្រឿងសម្ភារៈ៖ មេចង្កាន, មេគ្រែ, មេទ្វារ,...។

+ អន្តរកម្មបង្កើតន័យរបស់ពាក្យ “មេ” ដែលនៅខាងកណ្តាលសហបទ៖

- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់សត្វ៖ គោមេមួយក្បាល, សត្វមេភ្លៀង, មាន់មេមួយក្បាល,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់មនុស្ស៖ លោកមេការ, លោកមេប៉ុស្តិ៍, លោកមេទាហាន,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់ទិសក្តារបូជារ៖ ប្រាសាទមេបុណ្យខាងលិច,...។

+ អន្តរកម្មបង្កើតន័យរបស់ពាក្យ “មេ” ដែលនៅខាងចុងសហបទ៖

- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់រុក្ខជាតិ៖ ដើមឆ្នោតមេ, ដើមល្អុងមេ, ព្រះមេ(ស្រូវ អង្ករ បាយ “ហៅដោយទុកដាក់ថាជាមេនៃអាហារ”),...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់សត្វ៖ កង្កែបមេ, សេះមេ, ឆ្កែមេ,...។

II. អន្តរកម្មបង្កើតន័យរបស់ពាក្យ “កូន”

+ អន្តរកម្មបង្កើតន័យពាក្យន័យរបស់ពាក្យ “កូន” នៅខាងដើមសហបទ៖

- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់រុក្ខជាតិ៖ កូនចេក, កូនល្អង, កូនដូង, កូនស្ពៃ, កូនដូង, កូនស្ពៃ,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់សត្វ៖ កូនឆ្កា, កូនគោ, កូនឆ្កែ, កូនឆ្កា, កូនគោ, កូនឆ្កែ, កូនត្រី, កូនកង្កែប, កូនមាន់, កូនទា,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់សរីរាង្គ៖ កូនជើង, កូនដៃ, កូនសក់,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់ច្បាប់៖ កូនក្តី, កូនបណ្ឌិត,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់សេដ្ឋកិច្ច៖ កូនបំណុល, កូនដៃ, កូនក្រុម,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់មនុស្ស៖ កូនយំ, កូនស្រី, កូនភ្លោះ, កូនក្មេង, កូនដា, កូនក្រមុំ, កូនកម្លោះ, កូនប្រសា, កូនប្រុស, កូនសិស្ស, កូនសើច,...។

+ អន្តរកម្មបង្កើតន័យពាក្យន័យរបស់ពាក្យ “កូន” នៅខាងកណ្តាលសហបទ៖

- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់រុក្ខជាតិ៖ ដាំកូនចេក, ដាំកូនល្អង, កាប់កូនដូង, ដាំកូនស្ពៃ, ដាំកូនស្វាយ, ដាំកូនត្នោត,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់សត្វ៖ លើកកូនមាន់, វាយកូនឆ្កា, ដេញកូនគោ, លេងកូនឆ្កែ, ចាប់កូនត្រី, ចាប់កូនកង្កែប, ចាប់កូនមាន់,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់សរីរាង្គ៖ កូនជើង, កូនដៃ, កូនសក់,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់ច្បាប់៖ រឿងកូនក្តី, រឿងកូនបណ្ឌិត, មេធាវីកូនក្តី,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់សេដ្ឋកិច្ច៖ បញ្ជីឈ្មោះកូនបំណុល, ឈ្មោះកូនដៃ, បញ្ជីឈ្មោះកូនក្រុម,...។

- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់មនុស្ស៖ ឈ្មោះកូនសិស្ស, សំលេងកូនសើច, អប់រំកូនសិស្ស, សំឡេងកូនក្មេង, អាវកូនង៉ា, ម្តាយកូនក្រមុំ, ឪពុកកូនកម្លោះ, នំកូនប្រសា, ផ្ទះកូនប្រុស, កន្លែងកូនសិស្ស,...។

+ អន្តរកម្មបង្កើតន័យពាក្យន័យរបស់ពាក្យ “កូន” នៅខាងចុងសហបទ៖

- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់មនុស្ស៖ ឪពុកម្តាយស្រឡាញ់កូន, ម្តាយបំពេញកូន, សម្លៀកបំពាក់កូន, មង្គលការកូន, ខួបកំណើតកូន, ម្តាយហៅកូន, ខួបកំណើតកូន, ម្តាយហៅកូន, កង់របស់កូន, សិតសក់ឲ្យកូន, កាតាបរបស់កូន, សៀវភៅរបស់កូន, សំលេងកូន, ទូរទស្សន៍កូន, ដបទឹកកូន,...។

III. អន្តរកម្មបង្កើតន័យរបស់ពាក្យ “ខែ”

+ អន្តរកម្មបង្កើតន័យពាក្យន័យរបស់ពាក្យ “ខែ” នៅខាងដើមសហបទ៖

- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់ខែទាំងដប់ពីរ៖ ខែមក, ខែកុម្ភៈ, ខែមីនា, ខែមេសា, ខែឧសភា, ខែមិថុនា, ខែកក្កដា, ខែសីហា, ខែកញ្ញា, ខែតុលា, ខែវិច្ឆិកា, ខែធ្នូ។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់ខែចន្ទគតិ៖ ខែមិគសិរ, ខែបុស្ស, ខែមាឃ, ខែផល្គុន, ខែចេត្រ, ខែពិសាខ, ខែជេស្ឋ, ខែអាសាឍ, ខែស្រាពណ៍, ខែភទ្របទ, ខែអស្សុជ, ខែកត្តិក។

+ អន្តរកម្មបង្កើតន័យពាក្យន័យរបស់ពាក្យ “ខែ” នៅខាងកណ្តាលសហបទ៖

- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់ពេលវេលា៖ កើតខុសខែថ្ងៃ, ការខុសខែឆ្នាំ, ដាច់ខែនេះ, ចូលខែមេសា, ...។

+ អន្តរកម្មបង្កើតន័យពាក្យន័យរបស់ពាក្យ “ខែ” នៅខាងចុងសហបទ៖

- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់ពេលវេលា៖ មួយខែ, ដើមខែ, ចុងខែ, មកខុសខែ, កើតខុសខែ,...។

IV. អន្តរកម្មបង្កើតន័យរបស់ពាក្យ “ការ”

+ អន្តរកម្មបង្កើតន័យពាក្យន័យរបស់ពាក្យ “ការ” នៅខាងដើមសហបទ៖

- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់មនុស្ស៖ ការកូន, ការបង, ការប្អូន,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់ការងារ៖ ការដ្ឋាន, ការស្រាវជ្រាវ, ការសម្ភាស,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់សេដ្ឋកិច្ច៖ ការប្រាក់, ការដាក់ទុន, ការបង្វិលប្រាក់, ការធ្វើទីផ្សារ,...។

+ អន្តរកម្មបង្កើតន័យពាក្យន័យរបស់ពាក្យ “ការ” នៅខាងកណ្តាលសហបទ៖

- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់មនុស្ស៖ សុខការខែក្រោយ, មីងការកូន, តាការចៅ,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់ការងារ៖ ធ្វើការនៅផ្ទះ, កិច្ចការស្រាវជ្រាវ, មន្ត្រីកិច្ចការរដ្ឋបាល,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់សេដ្ឋកិច្ច៖ ម្ចាស់ការប្រាក់, បង់ការប្រាក់,...។

+ អន្តរកម្មបង្កើតន័យពាក្យន័យរបស់ពាក្យ “ការ” នៅខាងចុងសហបទ៖

- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់មនុស្ស៖ គណកម្មការ, លោកមេការ,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់កន្លែងធ្វើការ៖ ក្រសួងត្បូងការ, ក្រសួងពាណិជ្ជការ, ក្រសួងសាធារណការ, ក្រសួងធម្មការ,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់ច្បាប់៖ តុលាការ,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់ធម្មជាតិ៖ ដើមរការ,...។
- អន្តរកម្មបង្កើតន័យសម្គាល់សេដ្ឋកិច្ច៖ ចងការ, ដាក់ការ,...។

